

Helsinški *bilten*

**HELSINŠKI ODBOR
ZA LJUDSKA PRAVA U SRBIJI**
Kralja Milana 10, Beograd;
tel. 011/268-7404; fax. 2639-437;
e-mail: office@helsinki.org.rs
http://www.helsinki.org.rs

BR.114 // APRIL 2015.

BRUTALNI NASRTAJI NA NEZAVISNE INSTITUCIJE

Ombudsman Saša Janković

Nezavisne institucije (zaštitnik građana, poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti i poverenica za zaštitu ravnopravnosti)¹ već su izgradile reputaciju zaštitnika ljudskih prava i stekle poverenje građana i organizacija civilnog društva. Sve veći broj

građana traži njihovu zaštitu. Međutim, uporedo sa ovim trendom jačaju i pritisci vlasti na njih, što je posebno došlo do izražaja u drugoj polovini 2014. godine, a ubrzanim tempom se nastavilo u 2015.

U godišnjem izveštaju za 2014. godinu zastitnik građana ukazuje na zabrinjavajući trend ugrožavanja ljudskih prava; poverenik za informacije na rastući trend aktivnosti te institucije i po obimu i po složenosti; poverenica za zaštitu

¹ U nezavisne institucije spadaju i Savet državne revizorske komisije i Agencija za borbu protiv korupcije, ali one nisu bile predmet ovog izveštaja. U ovom izveštaju fokusirali smo se na institucije koje se bave ljudskim pravima, prevencijom diskriminacije i osnovnim slobodama.

ravnopravnosti u godišnjem izveštaju navodi da je broj preporuka sa 24 u 2013. povećan na 198 u 2014. godini.

Izvršna i zakonodavna vlast ne ispunjavaju sistemske preporuke nezavisnih institucija koje su u funkciji suštinske zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda. Indikativno je takođe, da se svi pojedinci i organizacije koji se zalažu za reformu bezbednosnih struktura izlažu opasnosti od brutalnih kampanja.

Kontrolni državni organi su uspostavljeni da bi kontrolisali izvršnu vlast. To važi za parlament, nezavisno sudstvo, nezavisne kontrolne organe, medije, nevladine organizacije, građane i opoziciju. Nažalost, ti mehanizmi su nedovoljno razvijeni, u deficitu su sa profesionalnim kadrovima i generalno su veoma slabi. Svaka vlast, posebno aktuelna, takođe zbog vlastite nesigurnosti i neznanja uvek brutalno reaguje na sve kritike i pozivanje na zakon. Parlament i sudstvo su najslabije karike u tom sistemu. Stanje u medijima nikad nije bilo tako ozbiljno, a nevladine organizacije su na udaru kad god iznesu kritične stavove. Srpska napredna stranka (SNS) koja je već tri godine dominantna u vlasti, za sve propuste optužuje prethodnu.

Kampanja protiv zaštitnika građana početkom 2015, koju vode mediji, parlament i Vlada Srbije, pokazuje da će vlast onemogućiti nezavisne institucije da otvore neka važna pitanja, pre svega kontrolu bezbednosnih struktura. Svaki pokušaj da se bezbednosne strukture stave pod civilnu kontrolu, na čemu zaštitnik građana i poverenik za informacije najviše insistiraju, završi se optužbama da se „narušava ugled vojske i bezbednost zemlje“.

Nezavisna tela su sve češće i u pralamentu izložena uvredama poslanika. Predsednica Skupštine Maja Gojković je, na primer, dozvolila da se „brutalno vređaju“ ombudsman Saša Janković i poverenica za zaštitu ravnopravnosti Nevena

Petrušić, koji su prisustvovali jednoj od sednica parlamenta.

Ni prethodne vlasti nisu bile naročito naklonjene ovim telima, ali nikad nije izgovoreno toliko uvreda na račun vodećih ljudi tih institucija. Sva ki njihov zahtev doživljava se kao zavera protiv države. U suštini, reč je o netransparentnosti rada državnih institucija i shodno tome, uskraćivanju informacija i nesprovođenju preporuka ili sugestija koje imaju za cilj unapređenje ljudskih prava.

To pokazuje i odnos aktuelne vlasti prema konceptu ljudskih parava, kao civilizacijskom dostignuću na kome počivaju moderne države i društva. Pitanje odgovornosti za kršenje zakona je pitanje funkcionisanja pravne države, čemu se aktuelna vlast opire na veoma brutalan način.

ZAŠTITNIK GRAĐANA

Skupština Srbije izabrala je Sašu Jankovića za zaštitnika građana u dva mandata: 2007, i 2012. godine. Iako u vreme kandidovanja, nije imao podršku civilnog društva i branitelja ljudskih prava, Janković je, zbog profesionalnog pristupa ljudskim pravima vrlo brzo stekao ugled. Pre stupanja na dužnost Saša Janković je prošao najstrože bezbednosne provere koje se odnose na osobe koje mogu da imaju uvid u najpoverljivije državne tajne.

Međutim, zaštitnik građana je već duže vreme na meti funkcionera SNS i pojedinih medija, koji ga optužuju da je „politikant“, „izdajnik“, „zlonameran“, da ugrožava nacionalne interese i da se ponaša kao opozicija.²

Na sednici skupštinskog Odbora za pravosuđe, poslanik Srpske napredne stranke Vladimir Đukanović, ocenio je godišnji izveštaj zaštitnika

2 <http://www.blic.rs/Vesti/Politika/552388/EVROPSKA-KOMISIJA-ZESTOKO-Sramota-je-sta-rade-zastitniku-gradjana>.

građana kao politički pamflet (april 2015). Potpuno su ignorisane činjenice iznete u tom izveštaju, što je ozbiljno nepoštovanje institucije zaštitnika građana.

Zaštitnik građana upozorava da nije stvoren funkcionalan sistem za otklanjanje nepravilnosti, kako bi njegova institucija reagovala samo izuzetno. Naime, broj prihvaćenih preporuka zaštitnika građana je dosta visok – oko 90 odsto. Međutim, u 50 odsto slučajeva građani se obraćaju zaštitniku kao prvoj, a ne kao poslednjoj instanci. To znači da organi vlasti otklanjaju propuste u radu tek na intervenciju zaštitnika građana.

U izveštaju za 2013. godinu, zaštitnik je zahtevao da se normativno bolje uredi rad inspekcijskih službi koje bi trebalo da budu efikasan mehanizam u zaštiti građana. To, međutim, nije urađeno. Zakon o inspekcijskom nadzoru nalazi se u skupštinskoj proceduri, ali se ne stavlja na dnevni red.

Tokom poslednjih godina zaštitnik građana podneo je Skupštini Srbije nekoliko zakonskih predloga, neophodnih za egzistencijalan opstanak najugroženijih građana.³ Na primer, u maju 2013, Predlog zakona o radu i zakona o finansijskoj podršci porodicama sa decom.

Zaštitnik građana je po ugledu na evropskog ombudsmana i u saradnji sa njim 2010. godine uputio Skupštini *Kodeksa dobre uprave*, ali skupština nikada nije razmatrala taj dokument. U godišnjem izveštaju zaštitnika građana za 2014. godinu, navodi se da je jedna od osnovnih funkcija ombudsmana zaštita prava građana na dobru upravu zbog čega je takva inicijativa o kodeksu i podneta parlamentu. Najveći broj pritužbi građana (44 odsto) odnosi se upravo na neblagovremen rad administracije, nemaran odnos prema poslu, pogrešnu primenu prava i druge propuste iz domena „dobre uprave“.

3 Detaljnije u izveštajima zaštitnika građana i poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti; oba izveštaja su iz marta 2015.

PRITISCI NA ZAŠTITNIKA GRAĐANA

Kontinuirane optužbe najmoćnije partije (SNS) da zaštitnik građana Saša Janković ugrožava bezbednost zemlje, izrečene u Skupštini Srbije i medijima pokazuju da aktuelna vlast ne toleriše kritiku i da zaštita ljudskih prava nije njen prioritet. Kampanju protiv Jankovića neophodno je posmatrati i u kontekstu, zabranjavujućeg trenda ugrožavanja osnovnih ljudskih prava, pre svega slobode izražavanja i medijskih sloboda. Politički život u Srbiji, sve više karakteriše preteće nasilje protiv političkih protivnika.

Tako je Saša Janković saopštio (21. januara 2015) da se ne oseća bezbedno zbog pretnji koje dobija, o čemu je obavestio i predsednika Srbije Tomislava Nikolića pre nego što je ceo slučaj dospelo u medije.⁴

Do sada niko od visokih državnih funkcionera ili poslanika vladajuće većine u Skupštini Srbije nije stao u odbranu institucije zaštitnika građana i lično, Saše Jankovića. To ukazuje na koordinaciju napada na zaštitnika građana između medija, vladinih funkcionera i Srpske napredne stranke.

KONTEKST KAMPANJE

Kampanja protiv zaštitnika građana počela je kad je taknuo u bezbednosne strukturu, želeći da ispita nekoliko konkretnih slučajeva. Tokom 2014. godine instituciji zaštitnika obratilo se više aktivnih i bivših pripadnika Vojnobezbednosne agencije (VBA), ukazujući na ozbiljne nezakonitosti i nepravilnosti u radu Agencije na štetu političkih, sindikalnih i drugih prava građana i samih pripadnika Agencije.⁵

4 *Blic online*, 21. Januar 2015, <http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/528162/>

Jankovic-Prete-mi-ne-osecam-se-bezbedno.

5 Izveštaj Zaštitnika građana, mart 2015.

Zaštitnik je planirao da tokom 2014. godine sprovede prvu sveobuhvatniju kontrolu zakonitosti i pravilnosti rada VBA, tokom koje je trebalo, bez prethodne najave da budu ispitani i pomenuti navodi.

Gotovo istovremeno, podignuta je i krivična prijava protiv predsednice Fonda za humanitarno pravo Nataše Kandić, jer je ta organizacija reaktuelizovala pitanje odgovornosti načelnika Generalštaba Ljubiše Dikovića za navodne ratne zločine počinjene na Kosovu.

SLUČAJ ANDREJA VUČIĆA

Neposredni povod za organizovanu kampanju protiv zaštitnika građana (januar 2015), bila je njegova intervencija povodom incidenta do koga je došlo u septembru 2014. tokom održavanja Parade ponosa.

Tada su pripadnici Žandarmerije primenili silu protiv civila (braće premijera i gradonačelnika Beograda – Andreja Vučića i Predraga Malog), a detalji o ovom događaju, nisu do sada rasvetljeni (april 2015.) U incidentu su učestvovali i pripadnici Vojske Srbije, odnosno vojne policije i specijalne jedinice „Kobre“.

Zaštitnik građana je pokrenuo postupak povodom tog incidenta, na šta je VBA odgovorila da je preduzela određene mere, ali je istovremeno odbila da zaštitniku dostavi podatke koje o tome poseduje i da sarađuje u postupku kontrole.⁶

6 „Dostavljanje dokumenata, davanje izjava i saradnja u svakom pogledu je zakonom propisana obaveza, pa i VBA, uspostavljena da bi se takvi događaji rasvetlili iz svih potrebnih aspekata, pa i sa stanovišta porpusta u zakonitosti i pravilnosti rada organa javne vlasti na štetu prava građana (uporedo sa krivičnim postupkom koji je iniciran pred organima pravosuđa, a u kome se utvrđuju eventualni krivično-pravni aspekti događaja)“. Narušeno je međunarodno načelo demokratske civilne konrole službi bezbednosti i prekršeni zakoni o zaštitniku građana, Vojsci Srbije, o osnovama uređenja službi

Odbijanje VBA i Ministarstva odbrane da povodom ovog incidenta dostave tražene podatke i sarađuju sa institucijom zaštitnika građana, je prvi takav slučaj u sedmogodišnjoj praksi te institucije.⁷

Janković je podneo krivične prijave protiv dvojice vojnih policajaca koji su tokom Parade ponosa obezbeđivali Andreja Vučića. Prijave su podnete zbog napada na žandarme, a ombudsman se pridružio i krivičnoj prijavi koju je policija, po nalogu tužilaštva, podnela protiv sedmorice pripadnika Žandarmerije zbog torture i zlostavljanja nakon sukoba. Janković je naveo da je krivična prijava protiv dvojice pripadnika Vojne policije zasnovana isključivo na dokumentima MUP iz kojih se, između ostalog, može zaključiti da je jedan od njih nosio oružje, udario žandarma u glavu, ali i da je VBA nezakonito zaplenila dokazni materijal.⁸

Sprečavanju istrage o incidentu u kome se pominje i njegov brat, doprineo je i premijer Srbije Aleksandar Vučić. On je praktično diskvalifikovao instituciju zaštitnika građana, rekavši da je Janković “sebi oduzeo slobodu izražavanja”, kada je reč o slučaju prebijanja njegovog brata Andreja, te da ne želi da komentariše krivične prijave ombudsmena, ali da je uveren u efikasnost nadležnih organa, tužilaštva i pravosuđa (15. januar 2015).⁹

Povodom navodnih nepravilnostim u radu Vojno-bezbednosne agencije na koje je javno ukazao zaštitnik građana, sazvana je sednica skupštinskog Odbora za kontrolu službi bezbednosti (28. januar

.....
bezbednosti, o Vojnobezbednosnoj agenciji i Vojnobaveštajnoj agenciji i o zaštiti uzbunjivča i to u pogledu kontrole nad radom bezbednosne službe i pravu pripadnika Vojske (i službi bezbednosti) da se obrate Zaštitniku građana. (Izveštaj Zaštitnika građana, mart 2015).

7 Izveštaj zaštitnika građana, mart 2015.

8 *Blic online*, 21. Januar 2015, <http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/528162/>

Jankovic-Prete-mi-ne-osecam-se-bezbedno.

9 15. januar 2015, <http://www.blic.rs/Vesti/Politika/526852/Vucic-sebi-oduzeo-slobodu-izrazavanja-o-slucaju-prebijanja-njegovog-brata>.

2015). Sednica se izrodila u preslišavanje zaštitnika građana i optužbe na njegov račun. Pokrenuto je i pitanje njegove plate, sračunato na izazivanje nezadovoljstva građana, budući da je reč o jednoj od najviših plata. Janković je optužen da "urušava ugled VBA i da stvara paranoju među građanima".

Odbor je zaključio da Vojnobezbednosna agencija nije prekršila nijedan zakon, i da zaštitnik građana nije pružio valjane dokaze da su prisluškivani sindikalni lideri, pojedini stranački prvaci i nosioci tužilačkih i sudskih funkcija. Tako je relativizovan značaj kontrole službi bezbednosti i onemogućeno da se istražuju ozbiljne indicije o prisluškivanju pomenutih ličnosti. Takvom ishodu doprineo je i predsednik Odbora Momir Stojanović (najznačajnije institucije za kontrolu izvršne vlasti), koji je izjavio da je reč o različitom tumačenju zakona i da "svako izlaženje u javnost dovodi do bespotrebnog uznemiravanja javnosti i nanosi štetu i narušava ugled institucija".¹⁰

Optužbe na račun Jankovića nastavila je da širi Srpska napredna stranka, uz podršku pojedinih ministara i funkcionera stranke. Predsednik Gradskog odbora SNS u Novom Sadu Miloš Vučević sugerisao je organizovanje skupa koji će pokazati "da li su građani Srbije za politiku Aleksandra Vučića i politiku moderne, pristojne, suverene Srbije, ili žele da njihovim životima upravljaju svojim lažima, razni Pajtići, Jankovići i Kandičke".¹¹

Iako je premijer Vučić sprečio da se održe mitinzi koje je njegova stranka zahtevala, ni u toj prilici nije zaštitno integritet nezavisne institucije i zaštitnika građana.

Posebno zabrinjava to što u napadima na nezavisne institucije učestvuje Skupština Srbije koja

je i osnivač tih tela. Na sednici Skupštine Srbije u junu 2014. poslanik vladajuće Srpske napredne stranke odbio je da da reč povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Rodoljubu Šabiću. Predstavnici nezavisnih tela napustili su tada sednicu parlamenta. Iste večeri Skupština je uputila izvinjenje pa je rasprava nastavljena sledećeg dana.¹² Predsednica Skupštine Maja Gojković dopustila je, međutim, poslaniku SNS Marjanu Ristačeviću da brutalno vredi zaštitnika građana Sašu Jankovića i poverenicu za ravnopravnost Nevenu Petrušić.

IZVEŠAJ OMBUDSMANA

Kampanja je nastavljena u aprilu 2015. kad je Janković predstavljao izveštaj institucije zaštitnika građana za 2014. godinu, pred Odborom za pravosuđe Skupštine Srbije (14. april 2015).

Rasprava se svela na najružnije lične diskvalifikacije ombudsmana: da pije, mokri ispred ulaza, čak i da podriva sistem bezbednosti.¹³ Medijska kampanja dostigla je vrhunac u aprilu 2015, kad je Saša Janković predstavio izveštaj o stanju ljudskih prava i kad je trebalo da počne suđenje u vezi sa prijavom protiv predstavnika Žandarmrije zbog incidenta na Paradi ponosa.

Istovremeno je jedan od vodećih provladinih tabloida *Informer* objavio 20. aprila tekst da se student Predrag Gojković ubio 1993. godine hicem iz pištolja u vlasništvu Saše Jankovića, a za koji on nije posedovao oružni list.¹⁴ *Informer* je objavio da je policija tada slučaj zavela kao "verovatno samoubistvo", ali da sumnje nikad nisu istražene.

10 *Tanjug, RTV*, 29. januar 2015, <http://www.nuns.rs/info/news/23224/jankovic-stavili-mi-krst-izdajnika-na-celo.html>.

11 *Blic online*, 29. januar 2015, <http://www.blic.rs/Vesti/Politika/530498/Naprednjaci-traze-od-Vucica-hitnu-sednicu-zbog-napada-na-suverenost-Srbije>.

12 Izveštaj „Ljudska prava u Srbiji 2014“, Beogradski centar za ljudska prava.

13 Izjava Saše Jankovića, *Blic online*, 21. januar 2015, <http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/528162/Jankovic-Prete-mi-ne-osecam-se-bezbedno>.

14 „Mračna tajna zaštitnika građana : Afera pištolj“, *Informer*, 20. april 2015.

Istaknutu ulogu u medijskoj kampanji ima i izrazito provladina Televizija Pink, stanica sa nacionalnom frekvencijom i velikom popularnošću; lično se u nju uključio i vlasnik televizije Željko Mitrović¹⁵.

Janković je saopštio da je pištolj bio registrovan na njegovo ime, da svi podaci o tome postoje u Ministarstvu unutrašnjih poslova i da je stoga ministar Nebojša Stefanović "morao ili mogao znati" da je laž da je oružje bilo nelegalno. o čemu je trebalo da obavesti javnost. Umesto toga, Nebojša Stefanović je izjavio da će on da se konsultuje sa tužiocem o tome da li je slučaj zastareo i tako sugerisao da je 'slučaj' postojao, odnosno, da je pištolj zaista bio nelegalan", objavio je Janković na tviteru.

Nakon toga ministar policije (21. april 2015) je saopštio da se istraga ne može sprovesti zbog apsolutne zastarelosti. Potom je, slučajno ili namerno, napravio konfuziju time što je uz upadljivo zamuckivanje pročitao policijski zapisnik o događaju iz 1993. godine.¹⁶

REAKCIJE MEĐUNARODNE ZAJEDNICE

Zvaničnici EU prate sve u vezi sa Sašom Jankovićem, svesni nasrtaja i pritisaka na njega. Izvori iz EU naglašavaju da će napadi na ombudsmana imati negativne implikacije na poglavlja 23 i 24

15 Mitrović je optužio Jankovića da pritiska institucije da zabrane emisiju DNK koja se emituje na TV Pink. Emisija je, inače, pokazala visok stepen tolerancije prema nasilju u porodici, što je postalo drastično nakon što je učesnik te emisije ubio svoju suprugu. Bračni par je, nekoliko dana pre ubistva gostovao u emisiji DNK, a već tokom emitovanja emisije bilo je očigledno, po ozledama koje je žena imala, ali i po tonu i načinu komunikacije, da je ona žrtva nasilja. Niko od nadležnih, urednika i novinara te televizije nije reagovao.

16 *Radio Slobodna Evropa*, 21. april 2015, <http://www.slobodnaevropa.org/content/brisel-informisan-o-napadi-ma-na-sasu-jankovica/26969732.html>.

kada budu otvorena, ta dva, za Srbiju najteža poglavlja; nasrtaji na zaštitnika građana će se izvesno, reflektovati i na naredni izveštaj Evropske komisije o napretku Srbije u evrointegracijama.¹⁷

Povodom napada na zaštitnika građana je svojevremeno, tokom posete Beogradu reagovao i zamenik pomoćnika američkog državnog sekretara Tomas Melia. On je izjavio da Srbija zaslužuje priznanje što ima nezavisne kontrolne institucije, kao što je zaštitnik građana. Prema rečima Melie, zaštitnik građana Saša Janković je izgradio reputaciju kvalifikovanog profesionalca sa dobrom ekipom saradnika. Reputacija je dodatno naglašena činjenicom da ga je parlament reizabrao.¹⁸

Misija OEBS u Beogradu je izrazila zabrinutost zbog kampanje koja se vodi protiv institucije zaštitnika građana. Zamenik šefa misije Majkl Ujehara podsetio je na to da su nezavisne institucije, odgovorni mediji, transparentna vlast, kao i odgovorna policijska služba fundamentalni elementi za funkcionisanje svakog demokratiskog sistema.¹⁹

Ministarstvo spoljnih poslova Srbije saopštilo je da, kao predsedavajući OEBS, nisu konsultovani u vezi sa saopštenjem Misije.²⁰ Šef diplomatije Ivica Dačić je tim povodom izjavio: "Ja sam međunarodna zajednica. Ja sam predsedavajući OEBS. Misija OEBS u Srbiji odgovara za svoj rad meni i Stalnom savetu OEBS. Ne odgovaram ja njima. Zato sam s njima zakazao sastanak za sledeću nedelju da sva ta pitanja čujemo otvoreno".²¹

17 *Radio Slobodna Evropa*, 21. april 2015, <http://www.slobodnaevropa.org/content/brisel-informisan-o-napadi-ma-na-sasu-jankovica/26969732.html>.

18 *N1*, 4. februar 2015, <http://rs.n1info.com/a32621/Vesti/Melia-Srbija-srecna-sto-ima-BIRN-FHP-i-Sasu-Jankovica.html>.

19 *Danas*, 22. april 2015.

20 Isto.

21 http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2015&mm=04&dd=22&nav_category=11&nav_id=983642.

ZAKLJUČCI

Kampanja protiv zaštitnika je pritisak na njega lično i instituciju koju vodi. U kampanji je jasna sprega između izvršne vlasti, poslanika vladajuće SNS i provladinih medija što upozorava na moguće teške posledice ovih napada.

Predstavnici Vlade, uključujući i premijera Aleksandra Vučića nisu preduzeli mere za zaštitu zaštitnika građana. Pokušaj zadržavanja kvazineutralne pozicije u ovoj kampanji - odbijanje da se pokrene postupak za smenu, a da se istovremeno ništa ne kaže o optužbama protiv zaštitnika - dodatno potvrđuje ozbiljnost problema.

Optužbe visokih funkcionera SNS (Đukanović, Martinović...) da zaštitnik građana ima političke ambicije, kao i da je njegov izveštaj politički pamflet neosnovane su. Izveštaj sadrži niz argumenata o kojima vladajuća stranka i državne institucije ne žele da govore. Predstavnici SNS politizovali su izveštaj zaštitnika i u tom cilju su neke institucije, pre svegi Skupštinu Srbije, zloupotrebile.

Takođe su neosnovane i optužbe da ombudsman narušava suverenitet zemlje. U tom smislu treba imati u vidu i činjenicu, da je pre stupanja na dužnost, prošao najstrožije bezbednosne provere. Ovakve optužbe usmerene su na diskvalifikaciju Saše Jankovića što može dovesti i do fizičkog nasrtaja na njega.

Kampanja protiv zaštitnika ima za cilj njegovu diskreditaciju što bi vodilo smanjenju poverenja u ovu instituciju. Stiče se utisak da vlast želi da isprovocira Jankovića, kako bi dao ostavku, što bi takođe bitno narušilo ugled institucije. To bi bila i opasna poruka za budućnost ove institucije.

Podatak da je peticiju za podršku zaštitniku građana u roku od 12 sati potpisalo više od 1500 pojedinaca svedoči o njegovom ugledu i poštovanju koje uživa u društvu.

Kampanja pokazuje i to da Vlada Srbije nema nameru da nastavi reformu službi bezbednosti. Stvarna reforma službi bezbednosti i uspostavljanja civilne kontrole, podrazumevala bi i ozbiljno zadiranje u ratnu prošlost vojnog i policijskog kadra otkud potiču i glavni otpori promenama.

Kampanja šalje i poruku zaštitnicima ljudskih prava, organizacijama civilnog društva i pojedincima da otvaranje pitanja civilne kontrole i reforme službi bezbednosti nije dozvoljeno. Time se želi iz javne sfere izbaciti i svaka rasprava na tu temu.

Izvršna i zakonodavna vlast moraju podržati nezavisne institucije tako što će prihvatiti i sprovesti systemske preporuke. Zakoni i pravni propisi koje predlažu nezavisne institucije, godinama čekaju na usvajanje u parlamentu Srbije. Predlog, poznat kao „14 systemskih mera“, koga su podneli zaštitnik građana i poverenik za informacije (2012. godine), a odnosi se na unapređivanje poštovanja prava građana u radu sektora bezbednosti, nije u potpunosti prihvaćen i sproveden. Ovaj set mera odnosi se na mere zaštite građana od prisluškivanja.

Selektivno prihvatanje preporuka u slučajevima u kojima administracija i upravni organi krše ljudska prava zamagljuje sustinske probleme, jer se istovremeno systemske preporuke guraju pod tepih i odugovlači se sa donošenjem novih zakonskih mera i propisa.